

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**PROCEEDINGS
of the XX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**2025
Астана**

УДК 001(06)
ББК 72я631
F96

**«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025» студенттер мен жас ғалымдардың
XX Халықаралық ғылыми конференциясы = XX Международная
научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE
BILIM – 2025» = The XX International Scientific Conference for
students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025». – Астана:
– 3813 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-08-5373-7

**Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас
ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті
мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.**

**The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young
researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. В сборник
вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по
актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.**

УДК 001(06)
ББК 72я431
F96

ISBN 978-601-08-5373-7

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

		приложения для создания визуального портфолио	
1720.	Уркенова Д.А.	Социальный брендинг и его влияние на современный мир	7346
1721.	Хабибулина А.Р.	Психология цвета в айдентике: как цвета влияют на восприятие бренда	7350
1722.	Хитуова М.Т.	Искусственный интеллект в графическом дизайне: новые возможности и вызовы	7353
1723.	Шаймуханбет А.	Современные тенденции в создании сувениров: от массового производства к уникальным изделиям	7355

11.7 НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И МЕТОДЫ В СФЕРЕ ДИЗАЙНА

1724.	Аманбек Назерке	Контемпорари стиліндегі сұлулық салонын қайта өңдеу, эстетика мен қолайлылық үйлесімі	7360
1725.	Әмір Әлия Әшімханқызы	Дәмхана интерьерін заманауи стильде қайта әзірлеу	7364
1726.	Мешітбай Дәмеш Мұратқызы	Косметолгия салонының интерьерін биоскандинавиялық стилде оңтайландыру	7367
1727.	Жалғас Зарина Нұрланқызы	Ескі мен жаңаның үйлесімі: ескі үйді контемпорари стильде қайта құру	7371
1728.	Ескенова Ажар Қадыржанқызы	Сұлулық салонын минимализм стилінде Қайта өңдеу	7374
1729.	Кульжнова Жасмин Нуржановна	Эргономика и инклюзивный дизайн в использовании экологических текстильных решений в интерьере	7377
1730.	Болысбекова Райхан Темирбековна	Костюм дизайндағы шығармашылық композиция	7380
1731.	Альбусынова Сымбат Думановна, Ералы Эльмира Әнуарбекқызы	Шағын қалаларға арналған инновациялық кітапханалар мен білім беру орталықтарын жобалау	7382
1732.	Садырбай Ақмарал Жұмабекқызы	Этнографиялық символизмнің Сәндік өнерде қолданылуы	7385

СЕКЦИЯ 12 ТРАНСПОРТ И ЭНЕРГЕТИКА КӨЛІК ЖӘНЕ ЭНЕРГЕТИКА / TRANSPORT AND ENERGY

Подсекция 12.1 Транспортная инженерия Көлік инженериясы / Transport engineering			
1733.	Алдаберген А.А.	Қазақстандағы автомобиль нарығының жан-жақты талдау	7392
1734.	Дюсенбаева А.А.	Биодизель: Қазақстандағы даму перспективалары	7395
1735.	Қалтай А.Б.	Биосутегі: оның өндірісі, Қазақстандағы дамуы	7397
1736.	Жанайдар С.Ж.	2024 жылдың теміржол вагондарының	7400

		инфрақұрылымы	
1737.	Курбанов Д.А.	Климат-контроль в транспортных средствах: сравнение Казахстана и стран Европы	7403
1738.	Амангельдинов А.С.	Проблемы карьерных самосвалов Казахстана. Путь их решения	7408
1739.	Гордей К.С.	Анализ применения экологичных материалов для тормозных колодок	7416
1740.	Кушмагамбетов Т.Р.	Оптимизация конструкций транспортных средств	7421
1741.	Казбеков Е.С.	Система рекуперации выхлопных газов EGR	7426
1742.	Ералин Д.Д.	Транспорт и углеродный след: анализ ситуации в Астане за последние три года	7430
1743.	Алданыш А.С.	Разработка методики формирования сети электрозарядных станций в Казахстане	7433
1744.	Кожаметов Т.Н.	Повышение эффективности использования транспортных средств и организации перевозок зерна в Костанайской области	7437
1745.	Мейрманов Р.С.	Прогнозирование потребности в колесных парах грузовых вагонов и совершенствование технологии их ремонта на железных дорогах Республики Казахстан	7441
1746.	Талғатұлы М.	Ақылы жол жүйесі: даму бағыты мен болашағы	7444
1747.	Зинатуллин А.Р.	Диагностика электрооборудования тягового электропривода электротранспортных средств	7447
1748.	Разбек Д.М.	Повышение эффективности технического обслуживания тормозной системы автомобилей	7450
1749.	Мерекеұлы Н.	Қостанай облысында ауыл шаруашылығы техникасына қосалқы бөлшектерді жеткізу	7453
1750.	Жорабек А.Н.	Моделирование ленточного конвейера с полимерной лентой	7454
1751.	Бейімбетұлы Б.	Астана қаласында құрылыс қалдықтарын тасымалдауды жетілдіру жолдары	7458
1752.	Шамаганов Д.Т.	Модернизация подвески автотранспортных средств для условий бездорожья, с повышением надежности	7460

**Подсекция 12.2 Теплоэнергетика
Жылуэнергетика / Heat power engineering**

1753.	Арысбай М.Б.	Қант зауытының қалдықтарын қайта өңдеудің энергия үнемді әдістемесін	7467
-------	--------------	--	------

		эзірлеу	
1754.	Жапбаралы Т.	Научно-технические аспекты разработки технологий солнечной электростанции для условий Республики Казахстан	7469
1755.	Жумагулова Д.К.	Обзор влияния влажности воздуха на эффективность фильтрации пыли в промышленности	7474
1756.	Жұманазар Н.Д.	Ғимараттарды жылу изоляциялаудың заманауи технологиялары – энергия үнемдеу стратегиясы	7479
1757.	Кабимулла А.Н.	Исследование и разработка катодных материалов с повышенной каталитической активностью для твердооксидных топливных элементов	7488
1758.	Қаирбеков А.Ж.	Қазақстан Республикасында биогазды пайдалану болашағы	7490
1759.	Қалжігіт Қ.Б.	Оценка эффективности частичного сжигания водорода в парогазовой установке	7494
1760.	Omarbekova A.B.	To the question of labor safety in thermal power industry	7499
1761.	Турикпенбаева А.А.	Газтурбиналық қондырғылардың жану камераларында көмірді газдандыру өнімдерін тиімді жағу үшін жанарғы құрылғысын жасау	7502

Подсекция 12.3 Стандартизация, сертификация и метрология
Стандарттау, сертификаттау және метрология / Standardization, certification and metrology

1762.	Аукенова Ж.Ж.	Повышение эффективности системы сертификации безопасности конструкций транспортных средств в Казахстане: проблемы и пути решения	7509
1763.	Ахмаджанова Н.Б.	Принципы ХАССП и их применение в системе безопасности пищевых продуктов	7511
1764.	Бекзатқызы А.	Массаны өлшеу құралдарын калибрлеу процесстерін жетілдіру бойынша шетелдік тәжірибе	7513
1765.	Беркинова Т.Р.	Государственный контроль в области технического регулирования: недостатки законодательства и перспективы их устранения	7516
1766.	Ғабиден Д.Ғ.	Мемлекеттік рәміздерді дайындауды бақылау	7518
1767.	Егенберген Е.Е.	Қазақстанда экологиялық таза өнім өндіруді міндеттеу	7522
1768.	Жанатова А.Е.	Кеден одағындағы теміржол көлігінің сапасын бағалау жүйесі	7524
1769.	Жандилдашева А.Р.	О качестве туристических услуг в Республике Казахстан	7532

1770.	Зарлыкова Г.О.	К вопросу о стандартизации субпродуктов яка	7535
1771.	Зархынбек З.	Аттракциондарды пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарының сақталуын талдау	7537
1772.	Заханова С.Б., Мустафаева А.С., Тілепалды Д.Қ.	ҚР СТ 1288-2016 стандартына сәйкес жол сапасын бағалау технологиясы	7541
1773.	Калиакпарова К.Б.	Метрологиялық бақылаудың заманауи әдістерін енгізудің маңыздылығы	7545
1774.	Қуанышбек А.	Фальсификация товаров как угроза безопасности для потребителей	7548
1775.	Кульдабаева А.Е.	Интеграция стандартов в процессы жизненного цикла продукции: вызовы и решения	7551
1776.	Марат Е.А.	Өнеркәсіптік жүк көтергіш крандарды радиобасқару жүйесіне көшіру	7556
1777.	Нұрат М.Н.	Халал индустрияның ұлттық инфрақұрылымына тиімді механизмді енгізу бойынша талдау және ұсыныстар әзірлеу	7558
1778.	Нұрғазы А.Н.	«Е-KTRM» платформасында сертификатсыз тауарларды цифрлық есепке алу	7562
1779.	Нұрман Д.К.	ҚР СТ ISO 45001-2019 стандартының еңбек қауіпсіздігіне әсері: тиімділігін бағалау және оңтайландыру жолдары	7564
1780.	Оразаев М.В.	Актуальные вопросы сертификации товаров и услуг	7568
1781.	Оралханова А.Қ.	Айналысқа шығарылған құрылыс материалдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету деңгейін айқындау және оны арттыру жөніндегі ұсынымдар әзірлеу	7572
1782.	Орынғалиұлы А., Альжанова А.К.	Методологические подходы к повышению точности измерений теплопроводности и температуропроводности нанокompозитных материалов	7575
1783.	Рамазанова Ә.Б.	Цифрландырудың тау-кен өндірісіндегі сапа мен қауіпсіздікке әсерін талдау	7580
1784.	Рысбек Ж.Қ.	ISO стандарттарына сәйкес керамикалық кірпіш өндірісінің сапасы мен тиімділігін басқару бойынша ұсынымдарды талдау және әзірлеу	7585
1785.	Садыкова Ж.Е., Акбердиева А.Б.	Метрологическое обеспечение измерений при синтезе функциональных материалов	7588
1786.	Сағымбекова А.С.	Әртүрлі елдердегі метрологиялық бақылау тәсілдерін салыстырмалы талдау	7592

1787.	Саутова А.К.	ҚР СТ ISO 14001-2016 экологиялық менеджмент жүйесін ұйымдарға енгізудің тиімділігін бағалау	7596
1788.	Серік М.Р., Есеркенов А.Б.	CaSo ₄ оптикалық қасиеттерін зерттеуге кешенді көзқарас	7601
1789.	Сисенова Ж.Н.	Химиялық кәсіпорындарында өлшемдерді метрологиялық қамтамасыз етуді жетілдіру жөнінде ұсынымдар әзірлеу	7603
1790.	Сугирова А.А.	ҚР СТ ІЕС 31010-2020 бойынша тәуекелдерді басқарудың негіздері	7607
1791.	Танирбергенова А.	Мемлекеттік бақылаудың цифрлық трансформациясы	7612
1792.	Уразбекова Д.В.	Актуальные вопросы повышения качества транспортной логистики в Казахстане: проблемы и возможности	7615
1793.	Ұлан Н.Н., Рымбекова Д.М.	Материалдардың оптикалық сипаттамаларын өлшеудің метрологиялық қамтамасыз етілуі	7619

Подсекция 12.4 Электроэнергетика
Электр энергетикасы / Electric power industry

1794.	Абдимиталипов А.У.	Мероприятия по снижению потерь электроэнергии в распределительных сетях	7621
1795.	Айсаев Е.С.	Внедрение системы мониторинга запасов устойчивости в Западной зоне ЕЭС Казахстана	7625
1796.	Айсанов А.Б.	Анализ параметров изоляции воздушных линий 6-10 кВ на промышленных предприятиях	7632
1797.	Алтынбаев Н., Мухаметжан Е., Ерік Е., Жанмурзен Ж.	Электр тізбегін есептеу әдістерінің даму кезеңдері	7635
1798.	Ахметбаев А.Д.	Расчеты установившихся режимов сложной сети с применением принципов диакоптики	7639
1799.	Бахыт Ә.Қ.	Общая задача об определении «Тормозная система Supress аварийного торможения ветроэнергетической установки на ВЭС Бадамша-1»	7643
1800.	Данекерова Г.Қ.	Хромтау қаласындағы жел электр станциясын салудағы технологиялық ерекшеліктер мен инновациялар	7648
1801.	Дербисалина Д.А., Касимова А.К.	Орташа кернеулі кабель желілерін қолдану ерекшеліктері	7652
1802.	Дошимов К.Ш.	Модель системы «двигатель Стирлинга α-типа – электрогенератор - нагрузка»	7655
1803.	Жарасканова А.Ж.	Электр энергиясын тұтыну режимдерін оңтайландырудың заманауи тәсілдері	7659

1804.	Іргебай А.М.	Электрмен жабдықтау жүйелеріндегі электр энергиясының шығынын азайту әдістеріне шолу	7665
1805.	Капен Т.А.	Влияние коротких замыканий на работу частотно регулируемых электродвигателей	7668
1806.	Кожаметова Ә.Д., Қалтай Е.А., Маулен Ә.Н., Мухамед Б.	Электроэнергетикалық қауіпсіздік және экология	7673
1807.	Қалдыбаев Д.Т.	«MATLAB-Simulink» көмегімен интеграцияланған жел қондырғысының имитациялық моделін әзірлеу" анықтамасының жалпы міндеті	7678
1808.	Мухаметжан Е., Мұқият Е., Мұратова А., Мырзабеков Ә.	Нөлдік ғимараттардың энергиясы (Zero-energy buildings): үйлер өздерін қалай энергиямен қамтамасыз ете алады	7682
1809.	Өмірбек Ә.Т.	Ұзын электр желілеріндегі ток мөлшеріне климаттық жағдайлар мен күн белсенділігінің әсерін бағалау	7686
1810.	Сарбасов Н.К.	Разработка модели системы накопления энергии на ветровой электрической станции 100 МВт для стабилизации отпускной мощности	7691
1811.	Сериков Е.Б., Русланулы Д.	Оптимальные условия эксплуатации силовых трансформаторов при перегрузках с учетом явления насыщения магнитных сердечников	7695

Подсекция 12.5 Эксплуатация транспорта и логистика
Көлікті пайдалану және логистика / Transport operation and logistics

1812.	Auesbekova M.A., Dukenbayeva G.M.	Strategies for improving logistics company reliability	7700
1813.	Tsoy T.R.	The influence of astronomical factors on satellite navigation systems	7704
1814.	Kulmurzina A., Iskakov D.	The role of transport models in urban mobility management: a case study of Astana with a focus on microscopic simulation	7706
1815.	Nadimov B., Topilskiy R.	UAV-based data collection for transport simulation: potential and practical applications	7711
1816.	Абдильманова А.С.	Будущее грузоперевозок: как альтернативный транспорт меняет экологические стандарты логистики	7715
1817.	Әлімхан А.О., Гаас Р.А.	Повышение эффективности организации дорожного движения на перекрестке улиц Мәңгілік Ел - Достық	7720
1818.	Бадылбаева Д.Б.	Развитие контейнерных перевозок в Республике Казахстан в контексте модернизации транспортно-	7724

		логистических центров	
1819.	Батешов Е.А.	Об отсутствии безпересадочных железнодорожных пассажирских маршрутов с большинства южных областей Казахстана до городов Костанай и Усть-Каменогорск	7727
1820.	Бекмағанбет И.Б.	«ҚТЖ-ЖТ» ЖШС филиалы «Жамбыл ЖТ бөлімшесі» Шығанақ станциясы мен оған жалғасатын жоларалықтарын модернизациялау арқылы теміржол тасымалын оңтайландыру	7731
1821.	Бердәлі Н.Т.	Заманауи қолданыстағы детекторлар	7736
1822.	Дукенбаева Г.М., Ауесбекова М.А.	Роль и объем перевозок транспортных коридоров Казахстана в 2024 году	7741
1823.	Жанботаұлы М.	Халықаралық көлік дәліздерінде көлік-экспедициялық қамтамасыз етуді ұйымдастырудағы кейбір мәселелер	7744
1824.	Жортуғулов О.М.	Заманауи таспалы конвейер	7751
1825.	Жуматаев А.Т.	Заманауи қатпарлы конвейерлер	7754
1826.	Жумағали Ш.Н.	Инновационные подходы к управлению логистическими потоками на международном транспортном коридоре "Север-Юг"	7758
1827.	Жұмағалиева М.Б.	Логистический сервис в пассажирских перевозках: современные технологии и перспективы развития	7762
1828.	Камалов Р.А.	Перспективы и вызовы внедрения искусственного интеллекта в систему электронного документооборота в ТОО «КТЖ-Грузовые перевозки»	7765
1829.	Кенжехан Б.Е., Махмутов Т.Қ.	Моделирование аэродинамических характеристик БПЛА с неподвижным крылом	7772
1830.	Касымбекова А.С.	Экологически-ориентированное управление логистикой автомобильных перевозок на примере Республики Казахстан	7776
1831.	Қанатбекова З.Қ.	Операциялық тиімділікті арттыру үшін кәсіпорындағы ішкі логистикалық процестерді оңтайландыру	7781
1832.	Кулбаракова Ж.А.	«Орал-Алматы» теміржолы бағытында жолаушыларды жедел тасымалдау қызметін ұйымдастыру	7785
1833.	Мазманов К.А.	Digit.ex – платформа по поиску онлайн специалистов	7790
1834.	Медведев В.В.	Анализ традиционных силовых агрегатов с гибридными и перспективы их развития	7794
1835.	Мусинова А.А.	Влияние технологии уполномоченного экономического оператора на транспортно-логистические процессы Казахстана	7798

1836.	Мухтар А.З.	Тұрақты логистиканың болашағы: жасыл технологиялар мен инновациялар	7802
1837.	Өміржан Д.С.	Международный транспортный коридор «Север-Юг»: перспективы и вызовы	7807
1838.	Пулатов М.М., Пулатова М.Ж.	Способы усиления пропускной и провозной способности железнодорожного участка Ангрэн – Пап	7812
1839.	Смагулова А.Е.	Преимущества и вызовы применения технологии Блокчейн в логистике	7815
1840.	Серикова Д.Б.	Көлік-логистика саласындағы цифрлық экожүйелерді қалыптастыру және дамыту. (Қазақстандық логистикалық кәсіпорындар мысалында)	7820
1841.	Солод А.И.	Повышение безопасности движения на основе применения кольцевых пересечений	7826
1842.	Темирханұлы Т.	Повышение качества транспортного обслуживания пассажиров	7829
1843.	Тохиров О.З., Рустамжонов Б.Э.	Определение количества приемо-отправочных путей железнодорожной грузовой станции «К» в условиях увеличения объемов перевозок	7833
1844.	Шаймардан Д.Т.	Қойма логистикасындағы заманауи ақпараттық технологиялар	7836
1845.	Шүрекен Д.А., Алтаев Н.С.	Цифрлық трансформация жағдайында логистикалық процестерді оңтайландыру	7839

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 13 ОБРАЗОВАНИЕ

ПОДСЕКЦИЯ 13.1 ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ НА ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКАХ

1846.	Abdushukurova Zh. F., Aripbek S. B.	Is multilingualism making us more emotionally intelligent? A cognitive science perspective	7844
1847.	Akhan A., Berdibay D.	Six levels of thinking: applying bloom's taxonomy in education	7846
1848.	Akim A.	Digital tools in language learning:	7848

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ТИІМДІЛІКТІ АРТТЫРУ ҮШІН КӘСІПОРЫНДАҒЫ ІШКІ ЛОГИСТИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРДІ ОҢТАЙЛАНДЫРУ

Қанатбекова Зере Қуатбековна

kanatbekovazere@gmail.com

«Көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалды ұйымдастыру» кафедрасының магистранты, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - У.Ш. Кокаев

Андатпа: Қазіргі заманғы нарықтық экономика жағдайында кәсіпорындардың бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуде операциялық тиімділікті арттыру маңызды рөл атқарады. Бұл ретте ішкі логистикалық процестерді оңтайландыру өнім өндіру мен жеткізу жылдамдығын арттырып, шығындарды азайтуға мүмкіндік береді. Осы мақалада кәсіпорындардың ішкі логистикасын жақсарту жолдары қарастырылады.

Экономикалық ортаның жылдам өзгеруі және технологияның тұрақты дамуы жағдайында логистикалық процестерді тиімді басқару кәсіпорынның бәсекеге қабілеттілігін сақтау қажеттілігіне айналды. Көлік компаниялары, әсіресе ірі қалалардағы тасымалдау көлемін ұлғайту, маршруттарды оңтайландыру, жеткізу уақытын қысқарту, тауарлық-материалдық қорларды басқару және тұтынушыларға қызмет көрсетуді жақсарту сияқты бірқатар қиындықтарға тап болады.

Мақала негізі – кәсіпорынның әлеуметтік, экономикалық және экономикалық перспективадан қарағанда логистикалық қызметті жетілдіру және логистикалық процестерді оңтайландыру маңыздылығы. Ішкі логистика – шикізатты сақтау, өңдеу, өндіріс цехтарына тасымалдау, дайын өнімді қоймалау және тапсырыс берушіге жеткізу процестерін қамтиды. Бұл процестердің тиімділігі өндіріс өнімділігіне, жалпы шығындарға және тұтынушыларға қызмет көрсету деңгейіне тікелей әсер етеді.

Тірек сөздер: қойма, RFID технологиялары, ішкі логистикалық процестер, «Just in Time» концепциясы, тасымалдау процестері.

Астана қаласында орналасқан «Арбаша» ЖШС көлік кәсіпорнының логистикалық қызметі. «Арбаша» ЖШС – Астана қаласында орналасқан жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қаладағы логистикалық учаскеде қойма қызметтерінің кешенін ұсынатын қарқынды дамып келе жатқан қазақстандық компания. Компания нарықта 9 жыл қоймалық логистика саласында табысты жұмыс істеп келеді «Maxi шай», «Coton», «Sport Master» сияқты компаниялардың өнімдерін, жоғары сапалы және сұранысқа ие өнімдерді әртүрлі тұтынушылар аудиториясына жеткізу қызметін атқарады.

Нарықтағы бәсекеге қабілеттілікті арттыру мақсатында Астана қаласындағы «Арбаша» ЖШС көлік кәсіпорнының логистикалық қызметін жетілдіру стратегиясын әзірлеу. Тапсырыстарды барынша тиімді және дәл уақытында жеткізу үшін логистикалық қызметті оңтайландыру.

Логистикалық процесс – бұл логистикалық элементтердің тиімді өзара әрекеттесуі және тұтастай алғанда логистикалық құрылымды оңтайландыру мақсатында негізгі операциялардың нақты тізбегі және олардың орындалуын қамтамасыз ететін әрекеттер жиынтығы.[1]

Логистика тауарлардың ағыны және сақталуымен қатар олармен байланысты ақпаратпен айналысады. Шикізаттың, өндірістік қорлардың, дайын өнімнің және олармен байланысты ақпараттың шығу нүктесінен тұтыну нүктесіне дейінгі тиімді, үнемді жолмен және сақталуын логистиканың негізгі міндеттерінің бірі болып табылады.

Логистиканы төрт түрлі кезең ретінде қарастыруға болады: қойма және тасымалдауды басқару, жалпы шығындарды басқару, біріктірілген логистикалық менеджмент және жабдықтауды басқару. Логистикалық саланың даму жолы шығындарды басқаруға және

тұтынушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған орталықтандырылған логистикалық процестерді жақсарту үшін ұйымдастырылған тасымалдау және қоймалық операцияларды негізгі қамтамасыз етуден басталды.

Сонымен, логистиканың мәні бір жүйе ретінде тауарлардың қозғалысы мен орналасуын басқарудың оңтайлы шешімдерін табу болып табылады. Нәтижесінде тауарлардың, материалдардың және басқа ресурстардың қозғалысын қамтамасыз ететін әртүрлі процестердің өзара әрекеттесуін тиімді басқару қажеттілігі туындайды.

«Арбаша» ЖШС – Астана қаласында орналасқан жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қаладағы логистикалық учаскеде қойма қызметтерінің кешенін ұсынатын қарқынды дамып келе жатқан қазақстандық компания. Компания нарықта 9 жыл қоймалық логистика саласында табысты жұмыс істеп келеді, «Maxi шай», «Coton», «Sport Master» сияқты компаниялардың өнімдерін, жоғары сапалы және сұранысқа ие өнімдерді әртүрлі тұтынушылар аудиториясына жеткізу қызметін атқарады. Компанияның негізгі брендтері болып аталған компаниялар есептеледі. Қызмет барысында бай тәжірибе жинақтап, сонымен қатар клиенттердің бизнесін оңтайландыру және тиімділігін арттыру үшін шешімдерді жасайтын жоғары білікті мамандардың штатын қалыптастырды. Кәсіпорынның заңды және нақты мекенжайы: Астана қаласы, Ақжол даңғылы, 37/4.

Компанияның мақсаты – белгіленген мерзімде кепілдендірілген жеткізумен бәсекеге қабілетті бағамен жоғары сапалы материалдарды ұсыну арқылы тұтынушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру. Сонымен қатар, қауіпсіз қозғалыс талаптарын сақтай отырып, белгіленген тасымалдау жоспарына сәйкес кәсіпорынның қызметін үздіксіз қамтамасыз ету.

«Just in time» тиімді құралын пайдалану арқылы нақты және уақытылы тасымалдауды жүзеге асыруға болады және артық қор қалмай, қоймада бос орын болады. Компаниялар дәл уақытында (JIT) өндіріс пен қорларды басқару жүйелерін енгізген кезде, мақсаты - тауарлық-материалдық қорлардың артық сақталуы мен тауарларды шамадан тыс өндіруге байланысты пайда болатын қалдықтардың алдын алу. [2]

Осы тұрғыда JIT өндіріс жүйесін енгізудің негізгі артықшылықтары төмендегілерді қамтиды:

– Өндіріс пен ұсынысты сәйкестендіру есебінен қалдықтарды азайту және сапаны жақсарту арқылы ұйымдастыру тиімділігін арттыру. Бұл артық тапсырмаларды қысқартуды, тасымалдауды азайтуды және өнім сапасын үнемі жақсартуға ұмтылуды қажет етеді.

– Шикізатқа, тауарлық-материалдық қорларға және тауарды сақтауға байланысты шығындарды қысқартуға немесе жоюға тікелей түрде байланысты. Шикізат пен тауарлық-материалдық қорлардағы капиталды босату қосымша табыс әкеледі, ал шығындарды үнемдеу өнімнің өндіріс бағасының төмендеуіне әкелуі мүмкін.

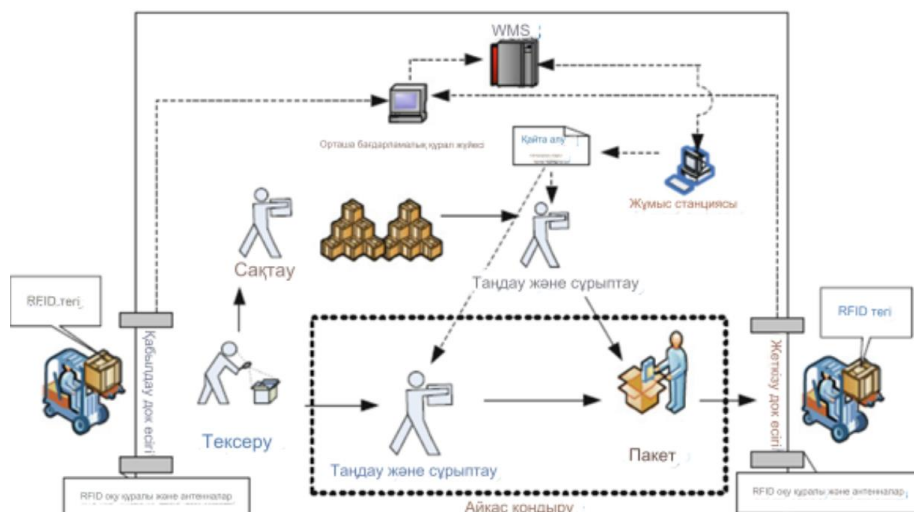
«Just in Time» концепциясын енгізгеннен кейін, 2024 жылдың қаңтарында «Арбаша» кәсіпорынында, қойма және тасымалдау процесінде 2045600 теңге болса, үнемдеу 1047800 теңгені құрайтын болады. Бұл жылдық жалпы пайданың 2,40 % - ды құрайды. Сонымен қатар, қоймадағы орынды айына 30% және тасымалдауға кететін жылына 12573600 теңге көлемінде үнемдеуге әкелді.

Қоймада дұрыс емес сақтау жүйесі басты мәселелердің бірі болып табылады, бұл жағдай сақтау кезіндегі тиімсіз тасымалдауға әкелуі мүмкін. Логист мамандары басым жағдайларда жаңадан келген тауарларға қажет қойма сөрелерін табу барысында қиын жағдайларға тап болады. Логист мамандарының қателігінен артық іс-әрекеттер мен тасымалдауларды қысқарту үшін ұйымдастырылған емес жүйеден тұрақты сақтау жүйеге ауыстыру ұсынылады. Бұл мәселе материалды таңдау процесіне негізгі әсерін тигізеді. Барлық деңгейлерді тұрақты сақтау жүйесінен жүзеге асыру басшылыққа сұранысқа ие және бірінші кезектегі заттарды қоймаға кіру және шығу аймақтарына жақын жерде стратегиялық түрде сақтауға мүмкіндік береді, жол жүру уақыты мен еңбек шығындарын азайтады. Сонымен қатар, жеткізушілер мен қойманың басшылығы арасындағы коммуникация болмауы күнделікті өнімділікті төмендетеді және өнімді қабылдау және тексеру процестері

кезінде күту уақытын баяулатады. Бұл мәселені шешу үшін қабылдау және тексеру кестелерін алдын ала жоспарлау үшін жеткізушінің жүйесіне орнатылған WMS (Warehouse Management System) жүйесі арқылы кеңейтілген жүк тасымалдау процедурасын пайдалануды қарастырады. Бұл тәсіл алдағы тауарлардың көрінуін арттырады және бос күту уақытын болдырмайды.

RFID (Radio Frequency Identification) – объектілерді анықтау үшін радитолқындарды пайдаланатын технология. Бұл микрочип және антеннадан тұратын RFID тегін қамтиды.

Төмендегі суретте (сурет 1) қолмен штрих-кодтаудан RFID негізіндегі оңтайландыруға көшу деректер ағынының тиімділігін жоғарғы деңгейге жақсартуға әкеледі. Операторлар нақты уақыттағы деректерге қол жеткізеді және процестің әрбір кезеңінде кеңейтілген бақылауға мүмкіндік беретін жақсартылған көріну мүмкіндігін алады. RFID автоматтандыру қолмен араласу қажеттілігін азайтудың нәтижесі: ең аз еңбек күшін қолдану, қысқа жұмыс мерзімі және төмен шығындар. Барлық қойма операцияларында RFID WMS (Warehouse System Management) жүйесіне деректерді енгізу процесін жоғарғы деңгейге дейін жақсарта алады. Бұл штрих-кодты қолмен сканерлеудің артық қадамдарын және деңгейлерін жояды, еңбек және қозғалыс шығындарын азайтады және нақты уақытта деректерге қол жеткізуді, сонымен қатар бақылау жүйесінің жақсартылған көрінісін қамтамасыз етеді [3].

Ескерту – [1] дереккөз негізінде құрастырылған

Сурет 1 - Қойма жұмыстарына RFID технологияларын енгізу

Тиімді логистика әрбір көлік кәсіпорнының табысты жұмысының негізгі элементі болып табылады. Қарқынды дамып келе жатқан экономика және жылдам өзгертін нарықтық жағдайлар жағдайында логистикалық процестерді оңтайландыру ұйымның бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудің ажырамас және құрамдас бөлігі болып табылады. Бұл мақалада Астана қаласындағы «Арбаша» ЖШС көлік кәсіпорнының логистикалық қызметі талданып, жетілдіруге арналған тиімді жолдар ұсынылды. «Арбаша» ЖШС кәсіпорнының сыртқы және ішкі ортасын зерттеу барысында ұйымның тұтынушыларын зерттеп, ішкі бөлімдері туралы ақпарат жиналды. Анализ барысында анықталған мәселелерді және қиындықтарды анықтау және шешу жолдары ұсынылды. Солардың қатарында, «Just in time» тиімді құралын пайдалану арқылы артық қорларды алып тыстау арқылы, 30% бос орын пайда болды. Сонымен бірге, RFID құрылғысының нақты артықшылықтары - ең аз еңбек күшін қолдану, қысқа жұмыс мерзімі және төмен шығындар.

Назар аударуды және жетілдіруді талап ететін проблемалық аспектілерді анықтау арқылы логистикалық қызметтің тиімділігін және кәсіпорынның нарықтағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында талдау нәтижелері жүргізіліп, практикалық ұсыныстар көрсетілді. Үнемді өндіріс құралын енгізгенге дейін кәсіпорында 2023 жылдың қаңтарында

көлік шығындары 3 093 400 теңгені құрады. «Just in Time» концепциясын енгізгеннен кейін, 2024 жылдың қаңтарында «Арбаша» кәсіпорынында, қойма және тасымалдау процесінде 2045600 теңге болса, үнемдеу 1047800 теңгені құрайтын болады. Практикалық ұсыныстар мен стратегияларды әзірлеудің тиімділігін бағалау жұмыстары жүргізілді.

Аннотация. Повышение операционной эффективности играет важную роль в обеспечении конкурентоспособности предприятий в контексте современной рыночной экономики. В этом случае оптимизация внутренних логистических процессов позволяет увеличить скорость производства и доставки и снизить затраты. В этой статье обсуждаются способы улучшения внутренней логистики предприятий. Эффективное управление логистическими процессами стало необходимостью поддерживать конкурентоспособность предприятия с точки зрения быстрых изменений в экономической среде и устойчивого развития технологий. Транспортные компании сталкиваются с рядом трудностей, особенно при увеличении объема транспорта в крупных городах, для сокращения времени доставки, сокращения времени доставки, контроля над запасами и обслуживанием потребителей. Основой статьи является важность улучшения логистики и оптимизации логистических процессов с социальной, экономической и экономической точки зрения предприятия. Внутренняя логистика - включает в себя процессы хранения, обработки, обработку сырья, транспортировки, хранения готовой продукции и доставки клиенту. На эффективность этих процессов напрямую влияет производительность производства, общие затраты и потребительские услуги.

Ключевые слова: склад, технологии RFID, процессы внутренней логистики, концепция «Just in Time», транспортные процессы.

Abstract. Improving operational efficiency plays an important role in ensuring the competitiveness of enterprises in the context of a modern market economy. In this case, optimizing internal logistics processes allows you to increase the speed of production and delivery and reduce costs. This article discusses ways to improve the internal logistics of enterprises. Effective management of logistics processes has become a necessity to maintain the competitiveness of the enterprise in terms of rapid changes in the economic environment and sustainable technology development. Transportation companies face a number of difficulties, especially when increasing the volume of transportation in large cities, to reduce delivery time, reduce delivery time, control inventory and customer service. The basis of the article is the importance of improving logistics and optimizing logistics processes from the social, economic and economic point of view of the enterprise. Internal logistics - includes the processes of storage, processing, processing of raw materials, transportation, storage of finished products and delivery to the customer. The efficiency of these processes is directly affected by production productivity, total costs, and consumer services.

Keywords: warehouse, RFID technologies, internal logistics processes, "Just in Time" concept, transport processes.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Donald J. Bowersox, M. Bixby Cooper. Supply Chain Management. // Supply chain management integration and implementation. – 2019. – 252 p.
2. Lee, C.K.M., Lv, Y. Design and application of Internet of things-based warehouse management system for smart logistics. //International Journal of Production Research. – 2019. – 463 p.
3. Dr. Nirmesh Sharma. Impact of Supply Chain Management Practices on the Overall Performance International Journal of Research and Analytical Reviews. – 2023. – 781-808 p.